

FAQ AML

Inleiding:

Deze veelgestelde vragen (FAQ's) zijn bedoeld om aanvullende informatie te verstrekken over bepaalde aspecten van de antiwitwaswetgeving.

De antwoorden in dit document zijn een samenvatting van de standpunten die het Instituut van de Bedrijfsrevisoren ("IBR") heeft ingenomen naar aanleiding van bepaalde vragen die aan het Instituut werden gesteld en die van louter informatieve aard zijn. Zij hebben geen normatief karakter en binden het IBR op geen enkele wijze. De lezer dient altijd de toepasselijke wetgeving, regelgeving en norm te raadplegen.

De volgorde van de in dit document behandelde onderwerpen volgt de volgorde van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten en zal evolueren naar aanleiding van de door de bedrijfsrevisoren gestelde vragen.

Inhoudstafel:

Afkortingen:	4
1) Algemene bepalingen	5
2) Verplichting voor onderworpen entiteiten om witwassen van geld en financiering van terrorisme te voorkomen.....	5
a) Organisatie en interne controle	5
i) Is er een specifieke verzekering voor de AMLCO?.....	5
ii) Is het nodig of zelfs verplicht om de uitvoering van maatregelen en procedures ter voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme te formaliseren?	5
b) Algemene risicobeoordeling	6
c) Waakzaamheid t.o.v. de cliënt en de zakelijke relatie.....	6
i) Wie zijn de uiteindelijke begunstigen/cliënten/lasthebbers?	6
(1) In het kader van een controleopdracht in notaris- of deurwaarderskantoren	6
ii) Moeten buitenlandse natuurlijke personen een identiteitskaart aanvragen via een beveiligde weg (gecertificeerd)? Wat met cliënten uit landen zonder elektronische identiteitskaart of elektronisch certificaat?.....	7
iii) Wat is een politiek prominente persoon?	8
iv) Zijn regionale parlementsleden PPP's?.....	10
v) Wanneer de uiteindelijke begunstigde van de entiteit een politiek prominente persoon is, moeten de in artikel 41 van de AWW bedoelde verhoogde waakzaamheidsmaatregelen door de bedrijfsrevisoren worden genomen?.....	10
vi) Bestaat er een vrijstelling van identificatie voor beursgenoteerde ondernemingen?	11
vii) Zijn alle of slechts enkele van de beurzen in derde landen waarvan het wettelijke kader en toezichtskader gelijkwaardig worden geacht, gereguleerd?	12
viii) Wat is de periodiciteit van de controle die moet worden uitgevoerd in het kader van de instandhouding van de zakelijke relatie op grond van een mandaat (elk jaar, elk mandaat, enz.)?	13
ix) Wanneer de bedrijfsrevisor een beroep doet op een derde zaakaanbrenger om waakzaamheidsmaatregelen uit te voeren, is het dan noodzakelijk om een contract op te stellen?	14
d) Analyse van atypische verrichtingen en melding van vermoedens.....	16
i) Indien er een vermoeden van fraude bestaat, moet de bedrijfsrevisor dit dan overeenkomstig de AWW aan de CFI melden? Vormt het feit dat het slechts om een vermoeden gaat een schending van het beroepsgeheim?	16
3) Beperking van het gebruik van contanten.....	18
a) Wat is de reikwijdte van artikel 67 van de AWW, en meer bepaald van het begrip "verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan" met betrekking tot de limiet van 3 000 euro?	18

b)	Wat te doen als een vzw of stichting een anonieme schenking in contanten van meer dan 3000 euro ontvangt?.....	20
4)	Autoriteiten.....	20
5)	Sancties	20
6)	UBO-register	20
a)	Moeten wij als commissaris (bedrijfsrevisor) nagaan of de vennootschap / vzw alle <i>ad hoc</i> bijlagen (vereist door de wet van 20 juli 2020 betreffende AML) heeft toegevoegd aan de vermeldingen in het UBO-register?	20
b)	Indien een vennootschap een cascade-eigendom is van een publiekrechtelijke rechtspersoon, moet deze dan worden herleid tot de uiteindelijke aandeelhouder, die altijd een natuurlijke persoon is?	21
c)	Wie moet de informatie verstrekken om aan de vereisten van artikel 1:35 WVV te voldoen? 21	
d)	Moet de overtreding van het UBO-register waarbij geen informatie wordt verschaft over de economische begunstigden van de vennootschap, aan de Administratie van de Thesaurie worden gemeld in het kader van een commissarismandaat, naast een vermelding in het tweede deel van het verslag?.....	22
e)	Moet in het commissarisverslag een vermelding worden opgenomen indien de uiteindelijke begunstigden in het UBO-register werden ingeschreven maar in de verkeerde categorie werden opgenomen?	23
f)	Moeten de trustees van een stichting met raadgevende stem in de UBO-verklaring worden opgenomen?	23
g)	Moet een feitelijke vereniging voldoen aan de verplichtingen van het UBO-register?	24
h)	Indien een bedrijfsrevisor verantwoordelijk is voor de controle van een vzw, moet hij of zij dan nagaan of de lijst van uiteindelijke begunstigden bestaat, of deze nauwkeurig is en of de lijst is overgemaakt aan alle instanties die deze moeten ontvangen?	25
7)	Varia	25
a)	Moeten bedrijfsrevisoren zich verplicht abonneren op een databank om de identiteit van de cliënt, de lasthebber en de uiteindelijke begunstigde te controleren?.....	26

Afkortingen:

- "AWW": de [wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten](#) ;
- "Wet van 7 december 2016": de wet van 7 december 2016 [tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren](#);
- "WVV": het [wetboek van vennootschappen en verenigingen](#) ;
- "KB/UBO": het [koninklijk besluit van 30 juli 2018](#) betreffende de werkingsmodaliteiten van het UBO-register;
- "AML-norm": de [norm van het Instituut der Bedrijfsrevisoren van 27 maart 2020](#) inzake de toepassing van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten ;
- "IBR": het [Instituut van de Bedrijfsrevisoren](#) ;
- "College": het [College van toezicht op de bedrijfsrevisoren](#);
- "ICCI": Het [informatiecentrum voor het bedrijfsrevisoraat](#) ;
- "AMLCO": (*Anti-money laundering compliance officer*), d.w.z. de persoon die belast is met de opdrachten zoals bedoeld in artikel 9, §2, van de AWW;
- "UBO-register": het register van uiteindelijke begunstigen als bedoeld in artikel 73 van de AWW.
-

1) Algemene bepalingen

2) Verplichting voor onderworpen entiteiten om witwassen van geld en financiering van terrorisme te voorkomen

a) Organisatie en interne controle

i) Is er een specifieke verzekering voor de AMLCO¹?

Er is geen wettelijke of reglementaire verplichting voor de AMLCO om een specifieke verzekering af te sluiten in verband met de toepassing van de AWW.

De AMLCO handelt als een gewone lasthebber van het kantoor, zodat de gewone regels inzake de aansprakelijkheid van lasthebbers van toepassing zijn. Indien de AMLCO een bedrijfsrevisor is, is hij of zij persoonlijk tuchtrechtelijk aansprakelijk indien hij of zij de AWW niet naleeft.

Tuchtrechtelijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke aansprakelijkheid worden daarentegen niet door een verzekering gedekt.

Een verzekering zou echter administratieve boetes op grond van de AWW (gericht aan het bedrijfsrevisorenkantoor en de AMLCO persoonlijk) kunnen dekken.

De burgerrechtelijke aansprakelijkheid (van het bedrijfsrevisorenkantoor en van de AMLCO persoonlijk) lijkt zeer theoretisch, aangezien de cliënt zou moeten bewijzen dat de schade die hij heeft geleden, is veroorzaakt door een ongeoorloofde melding, terwijl de anonimiteit van een dergelijke melding gewaarborgd is.

Wat de laatste twee risico's betreft, is het aan de bedrijfsrevisor zelf om te bepalen of deze al dan niet moeten worden gedekt. Het IBR is niet op de hoogte van enig specifiek beleid in dit verband. De bedrijfsrevisor kan ook overwegen of het de moeite waard is de kosten van rechtsbijstand te verzekeren.

Voor meer informatie over de AMLCO, zie de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#), onder meer hoofdstuk 5 (Benoeming van de verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet) en hoofdstuk 11 (De verschillende verslagen van de AMLCO), alsook hoofdstuk 10.3.2 (De taak van de AMLCO (in het kader van een atypische verrichting)).

ii) Is het nodig of zelfs verplicht om de uitvoering van maatregelen en procedures ter voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme te formaliseren?

---

¹ Zie <https://www.icci.be/fr/avis/avis-detail-page/questions-relatives-l-application-de-la-loi-anti-blanchiment..>

Overeenkomstig artikel 52 van de wet van 7 december 2016 moet het College in het kader van de kwaliteitsbeoordeling de naleving van de toepasselijke wettelijke, reglementaire en normatieve bepalingen evalueren, waaronder de AWW en de AML-norm (art. 3, 22° van de wet van 7 december 2016).

In dit kader publiceert het College elk jaar een werkprogramma², zodat de bedrijfsrevisoren kennis kunnen nemen van de thema's van de controles voor het betrokken jaar.

Bij gebrek aan bewijs kunnen de controles van het College niet worden uitgevoerd. Daarom zijn zij gebaseerd op het beginsel "*not documented, not done*".

Het ICCI heeft op haar website een Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen³ gepubliceerd om bedrijfsrevisorenkantoren te helpen bij het ontwikkelen en uitvoeren van de door de AWW vereiste interne controleprocedures. De Handleiding wordt regelmatig bijgewerkt om rekening te houden met wijzigingen in de wet- en regelgeving.

Voor meer informatie over de documentatie, zie de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#) onder meer punt 6.7 (Bewaring van de gegevens (in het kader van de algemene risicobeoordeling)) en hoofdstuk 16 (Bewaring van documenten en gegevensbescherming).

b) Algemene risicobeoordeling

c) Waakzaamheid t.o.v. de cliënt en de zakelijke relatie

i) Wie zijn de uiteindelijke begunstigden/cliënten/lasthebbers?

(1) In het kader van een controleopdracht in notaris- of deurwaarderskantoren

In het kader van een controleopdracht bij notarissen of gerechtsdeurwaarders is de opdrachtgever de kamer van notarissen of de kamer van gerechtsdeurwaarders (d.w.z. de persoon aan wie de bedrijfsrevisor de opdracht factureert).

De lasthebber is de persoon die de opdrachtbrief ondertekent. Ter herinnering, het opstellen van een opdrachtbrief tussen de bedrijfsrevisor en zijn cliënt is verplicht vóór de uitvoering van elke opdracht, overeenkomstig artikel 21 van de wet van 7 december 2016.

Ten slotte is de uiteindelijke begunstigde de notaris of deurwaarder die wordt gecontroleerd.

Voor meer informatie over de verplichtingen inzake identificatie en de verificatie van de identiteit wordt verwezen naar de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#), onder meer hoofdstuk 8 (Procedure voor de identificatie van cliënten).

---

² Zie [Werkprogramma's | FSMA](#)

³ Zie [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen \(icci.be\)](#) .

- ii) Moeten buitenlandse natuurlijke personen een identiteitskaart aanvragen via een beveiligde weg (gecertificeerd)? Wat met cliënten uit landen zonder elektronische identiteitskaart of elektronisch certificaat?

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen de verplichting om de cliënt te identificeren en de verplichting om zijn identiteit te verifiëren.

In het kader van de identificatie van de cliënt moeten de identificatiegegevens de naam en voornaam van de natuurlijke persoon, alsook de geboortedatum en -plaats omvatten. Waar mogelijk wordt ook het adres vermeld (art. 26 AWW).

Wanneer het aan de cliënt verbonden risico laag is, mag de bedrijfsrevisor de hierboven opgesomde hoeveelheid verzamelde informatie beperken. De verzamelde informatie moet echter nog steeds toereikend zijn om de betrokken persoon met voldoende zekerheid van een andere persoon te kunnen onderscheiden.

Indien daarentegen het aan de cliënt verbonden risico hoog is, moet de bedrijfsrevisor er extra op toezien dat de bovengenoemde identificatiegegevens hem in staat stellen de betrokken persoon op onbetwistbare wijze te onderscheiden van elke andere persoon. Zo nodig wordt daartoe aanvullende informatie verzameld.

Met betrekking tot de verplichting om de identiteit van een cliënt van een natuurlijke persoon te verifiëren (art. 27 AWW), moet de bedrijfsrevisor de hierboven bedoelde identificatiegegevens vergelijken:

- één of meerdere bewijsstukken of betrouwbare en onafhankelijke informatiebronnen die deze gegevens kunnen bevestigen;
- indien beschikbaar, informatie verkregen door middel van elektronische identificatiemiddelen zoals deze aangeboden of erkend binnen de authenticatiedienst zoals bedoeld in de artikelen 9 en 10 van de wet van 18 juli 2017 inzake elektronische identificatie, die de identiteit van personen online bevestigen;
- indien beschikbaar, informatie verkregen door middel van relevante vertrouwensdiensten zoals bedoeld in Verordening 910/2014.

De verificatie van de identiteit aan de hand van een geldig en afdoend document is derhalve verplicht (resultaatsverbintenis) wanneer het de cliënt betreft. Bij gebrek aan een identiteitskaart of een elektronisch certificaat wordt daarom aanbevolen andere identificatiedocumenten in aanmerking te nemen, zoals een paspoort, een rijbewijs, een belastingaangifte (VS) of een sociale zekerheidskaart.

Op dezelfde wijze als bij de identificatieplicht moet de bedrijfsrevisor rekening houden met het risiconiveau dat aan zijn cliënt verbonden is. Wanneer dit risico groot is, moet de bedrijfsrevisor er dus zorgvuldiger op toezien dat de documenten en informatiebronnen die hij gebruikt om de identificatiegegevens te verifiëren, hem in staat stellen een hoge mate van zekerheid te verkrijgen over zijn kennis van de betrokken persoon.

Ten slotte moet een onderscheid worden gemaakt tussen verificatie op afstand en verificatie ter plaatse, waarbij in het laatste geval strengere waakzaamheidsmaatregelen moeten worden genomen.

Voor meer informatie over de verplichtingen inzake identificatie en identiteitsverificatie wordt verwezen naar de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#), onder meer hoofdstuk 8 (Procedure voor de identificatie van cliënten).

iii) Wat is een politiek prominente persoon?

Een "politicus prominente persoon" ("PPP") in de zin van de AWW wordt gedefinieerd als "een persoon die een belangrijke openbare functie bekleedt of heeft bekleed", meer bepaald:

- staatshoofden, regeringsleiders, ministers en staatssecretarissen ;
- parlementsleden of leden van soortgelijke wetgevende organen ;
- leden van bestuurslichamen van politieke partijen ;
- leden van hooggerechtshoven, grondwettelijke hoven of van andere hoge rechterlijke instanties, met inbegrip van administratieve rechterlijke instanties, die arresten wijzen waartegen geen beroep openstaat, behalve in uitzonderlijke omstandigheden ;
- leden van rekenkamers of van raden van bestuur van centrale banken ;
- ambassadeurs, consuls, zaakgelastigden en hoge officieren van de strijdkrachten ;
- leden van het leidinggevend, toezichhoudend of bestuurslichaam van overheidsbedrijven ;
- bestuurders, plaatsvervangende bestuurders en leden van de raad van bestuur van een internationale organisatie, of personen die binnen die organisatie een gelijkwaardige functie bekleden;
- natuurlijke personen die de functies uitoefenen die als belangrijke publieke functies worden beschouwd en zijn opgenomen in de lijst die de Europese Commissie op basis van artikel 20 bis, lid 3, van Richtlijn 2015/849 publiceert.

De lijst van belangrijke publieke functies is opgenomen in bijlage 4 van de AWW en omvat

1. staatshoofden, regeringsleiders, ministers en staatssecretarissen :
  - a) de Koning;
  - b) de Eerste minister, Minister-president, Vice-Eerste ministers, Viceministers-President, ministers en staatssecretarissen;
2. parlementsleden of leden van soortgelijke wetgevende organen :
  - a) de Kamervoorzitter, Senaatsvoorzitter, Parlementsvoorzitter, parlementsleden, senatoren, gecoöpteerde senatoren, commissievoorzitters en commissieleden;
3. leden van bestuurslichamen van politieke partijen :
  - a) de leden van het partijbestuur, de politieke raad, de partijraad, het directiecomité, het dagelijks bestuur en het partijsecretariaat;
4. leden van hooggerechtshoven, grondwettelijke hoven of van andere hoge rechterlijke instanties, met inbegrip van administratieve rechterlijke instanties, die arresten wijzen waartegen geen beroep openstaat, behalve in uitzonderlijke omstandigheden :
  - a) raadshoofd in het Hof van Cassatie (met inbegrip van de eerste voorzitter, de voorzitter en de sectievoorzitters);
  - b) raadshoofd in het hof van beroep (met inbegrip van de eerste voorzitter en de kamervoorzitters);
  - c) raadshoofd in het arbeidshof (met inbegrip van de eerste voorzitter en de kamervoorzitters);

- d) plaatsvervangende raadsheren bij deze drie hoven;
  - e) de eerste Voorzitter, voorzitters, kamervoorzitters, staatsraden, assessoren, en auditeurs bij de Raad van State;
  - f) rechters in het Grondwettelijk Hof (met inbegrip van de voorzitters);
5. leden van rekenkamers of van raden van bestuur van centrale banken :
- a) de Gouverneur en de leden van het Directiecomité en van de Regentenraad van de Nationale Bank van België;
  - b) de eerste voorzitter, de voorzitters en raadsheren bij het Rekenhof;
6. ambassadeurs, consuls, zaakgelastigden en hoge officieren van de strijdkrachten :
- a) de ambassadeurs, consuls en zaakgelastigden;
  - b) de officieren bekleed met de graad van generaal of van admiraal die door de Koning voor een specifieke functie aangewezen zijn;
  - c) de officieren bekleed met de graad van luitenant-generaal of vice-admiraal die, naargelang het geval, door de Koning of de minister van Defensie, voor hun ambt aangewezen zijn;
  - d) de officieren bekleed met de graad van generaal-majoor of divisieadmiraal die, naargelang het geval, door de Koning of de minister van Defensie, voor hun ambt aangewezen zijn;
  - e) de officieren bekleed met de graad van brigadegeneraal of flottielje-admiraal die door de Koning voor een specifieke functie aangewezen zijn;
7. leden van het leidinggevend, toezichhoudend of bestuurslichaam van overheidsbedrijven :
- a) de *Chief Executive Officer*, de Afgevaardigd of Gedelegeerd Bestuurder, de voorzitter, bestuurders en leden van de raad van bestuur, de voorzitter en de leden van het directiecomité en het uitvoerend comité, de regeringscommissarissen;
  - b) bestuurders, plaatsvervangend bestuurders en leden van de raad van bestuur of bekleeders van een gelijkwaardige functie bij een internationale organisatie gevestigd op het Belgisch grondgebied.

Overeenkomstig artikel 41 van de AWW neemt de bedrijfsrevisor, wanneer de cliënt, diens lasthebber of een uiteindelijke begunstigde van de cliënt een politiek prominente persoon is of is geworden, naast de waakzaamheidsmaatregelen t.a.v. het cliënteel, verhoogde waakzaamheidsmaatregelen die bestaan uit :

1. het verkrijgen van toestemming van de verantwoordelijke persoon op het hoogste niveau of van het hoger leidinggevend personeel de toestemming krijgen om een zakelijke relatie met dergelijke personen aan te gaan of voort te zetten;
2. het nemen van passende maatregelen om de oorsprong vast te stellen van het vermogen en van de geldmiddelen die bij de zakelijke relatie of verrichting met dergelijke personen worden gebruikt;
3. de zakelijke relatie te onderwerpen aan een verscherpt toezicht.

Dit geldt ook wanneer de cliënt, zijn lasthebber of zijn uiteindelijke begunstigde de volgende persoon wordt of is geworden :

- een familielid van een politiek prominente persoon, d.w.z. de echtgenoot of een persoon die als partner wordt beschouwd; de kinderen en hun echtgenoten, of de personen die als partner worden beschouwd; de ouders; of
- een persoon van wie bekend is dat hij/zij nauwe banden heeft met een politiek prominente persoon, d.w.z. :

- natuurlijke personen die, samen met een politiek prominente persoon, de uiteindelijke begunstigen zijn van een entiteit als bedoeld in 27°, a), b), c) of d) van de AWW, of van wie bekend is dat zij een andere nauwe zakelijke relatie hebben met een politiek prominente persoon;
- natuurlijke personen die de enige uiteindelijke begunstigen zijn van een entiteit als bedoeld in 27°, a), b), c) of d) van de AWW, waarvan bekend is dat deze in feite is opgericht in het belang van een politiek prominente persoon;

Het kantoor past de in deze afdeling vermelde waakzaamheidsmaatregelen toe op politiek prominente personen die hun mandaat niet langer bekleden en dit gedurende een periode van twaalf maanden vanaf de datum van de beëindiging van hun mandaat .

Voor meer informatie over PPP's, zie de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#), onder meer de punten 8.5 (Identificatie en identiteitsverificatie van een politiek prominente persoon) en 9.2.2.7 (Gevallen waarin verhoogde waakzaamheid wordt toegepast).

iv) Zijn regionale parlementsleden PPP's?

Bijlage 4, artikel 1, 2°, a) bepaalt dat de volgende een belangrijke openbare functie als bedoeld in artikel 4, 28°, van de AWW is:

"(...) 2° parlementsleden of leden van soortgelijke wetgevende organen :

a) de Kamervoorzitter, Senaatsvoorzitter, Parlementsvoorzitter, parlementsleden, senatoren, gecoöpteerde senatoren, commissievoorzitters en commissieleden; (...)".

Regionale parlementsleden zijn dus politiek prominente personen.

Voor meer informatie over PPP's, zie de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#), onder meer de punten 8.5 (Identificatie en identiteitsverificatie van een politiek prominente persoon) en 9.2.2.7 (Gevallen waarin verhoogde waakzaamheid wordt toegepast).

v) Wanneer de uiteindelijke begunstigde van de entiteit een politiek prominente persoon is, moeten de in artikel 41 van de AWW bedoelde verhoogde waakzaamheidsmaatregelen door de bedrijfsrevisoren worden genomen⁴?

Artikel 41 van de AWW bepaalt:

" (...) leggen de onderworpen entiteiten passende risicobeheersystemen, inclusief passende, op het risico afgestemde procedures, ten uitvoer om te bepalen of de cliënt waarmee ze een zakelijke relatie aangaan of hebben of waarvoor ze een occasionele verrichting uitvoeren, een lasthebber van de cliënt of een uiteindelijke begunstigde van de cliënt een politiek prominente persoon, een familielid van een politiek prominente persoon of een persoon bekend als naaste geassocieerde van een politiek prominente persoon is of is geworden.

⁴ Zie: <https://www.icci.be/nl/adviezen/advies-detail-page/ubo-register-entiteiten-die-rechtstreeks-of-onrechtstreeks-onder-de-zeggenschap-van-een-gewest-vallen> .

Wanneer zij vaststellen dat een cliënt, een lasthebber of een uiteindelijke begunstigde van een cliënt een politiek prominente persoon, een familielid van een politiek prominente persoon of een persoon bekend als naaste geassocieerde van een politiek prominente persoon is of is geworden, nemen de onderworpen entiteiten naast de waakzaamheidsmaatregelen ten aanzien van de cliënten, als bedoeld in hoofdstuk 1, de volgende maatregelen van verhoogde waakzaamheid :

1° toestemming verkrijgen van het hoger leidinggevend personeel om zakelijke relaties met dergelijke personen aan te gaan of voort te zetten of om een occasionele verrichting voor dergelijke personen uit te voeren;

2° passende maatregelen nemen om de oorsprong vast te stellen van het vermogen en van de geldmiddelen die bij zakelijke relaties of verrichtingen met dergelijke personen worden gebruikt;

3° een verscherpt toezicht uitoefenen op de zakelijke relatie (...). “

Wanneer de uiteindelijke begunstigde van een entiteit een PPP is, moeten de in artikel 41 AWW bedoelde verhoogde waakzaamheidsmaatregelen door de bedrijfsrevisoren worden getroffen.

Voor meer informatie over PPP's, zie de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#), onder meer de punten 8.5 (Identificatie en identiteitsverificatie van een politiek prominente persoon) en 9.2.2.7 (Gevalen waarin verhoogde waakzaamheid wordt toegepast).

vi) Bestaat er een vrijstelling van identificatie voor beursgenoteerde ondernemingen⁵?

Artikel 23, § 2, AML voorziet in een vrijstelling van de identificatie van de uiteindelijke begunstigde van de cliënt indien de cliënt, de lasthebber van de cliënt, of een vennootschap die zeggenschap heeft over de cliënt of de lasthebber, een vennootschap is die genoteerd is op een gereglementeerde markt, in een lidstaat⁶ of op een gereglementeerde markt in een derde land waar de genoteerde vennootschap onderworpen is aan wettelijke bepalingen die gelijkwaardig zijn.

Momenteel worden de volgende landen door de EU als gelijkwaardige derde landen beschouwd⁷: Australië, de Verenigde Staten, Hong Kong en Zwitserland.

Voor meer informatie over deze vrijstelling wordt verwezen naar de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#) , onder meer punt 8.6 (Vrijstelling van identificatie en verificatie van de identiteit van een uiteindelijke begunstigde).

⁵ Zie: <https://www.icci.be/fr/avis/avis-detail-page/questions-relatives-l-application-de-la-loi-anti-blanchiment> .

⁶ Voor het begrip gereglementeerde markt wordt verwezen naar Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten in financiële instrumenten en tot wijziging van Richtlijn 2002/92/EG en Richtlijn 2011/61/EU

⁷ In geval van updates, zie :

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/business_economy_euro/banking_and_finance/documents/mifid2-equivalence-decisions_en.pdf

- vii) Zijn alle of slechts enkele van de beurzen in derde landen waarvan het wettelijke kader en toezichtskader gelijkwaardig worden geacht, gereguleerd⁸?

Artikel 23, § 2, AML voorziet in een vrijstelling van de identificatie van de uiteindelijke begunstigde van de cliënt indien de cliënt, de lasthebber van de cliënt, of een vennootschap die zeggenschap heeft over de cliënt of de lasthebber, een vennootschap is die genoteerd is op een gereguleerde markt, in een lidstaat of op een gereguleerde markt in een derde land waar de genoteerde vennootschap onderworpen is aan wettelijke bepalingen die gelijkwaardig zijn.

In de toelichting van memorie⁹ bij bovengenoemde bepaling staat dat "de in artikel 23, lid 2, bedoelde gereguleerde markten worden beschouwd als gereguleerde markten in de zin van Richtlijn 2004/39/EG¹⁰".

Deze laatste richtlijn is inmiddels ingetrokken en vervangen door Richtlijn 2014/65/EU¹¹.

De Europese Commissie heeft echter verscheidene uitvoeringsbesluiten genomen over de gelijkwaardigheid van het rechtskader en de toezichtregelingen van bepaalde derde landen, die als gelijkwaardig worden beschouwd:

- Het uitvoeringsbesluit¹² betreffende de gelijkwaardigheid van het wettelijk en toezichtskader van de Verenigde Staten van Amerika voor nationale effectenbeurzen en alternatieve handelssystemen;
- Het uitvoeringsbesluit¹³ betreffende de gelijkwaardigheid van het wettelijke en toezichtskader in Australië dat op financiële markten van toepassing is;
- het uitvoeringsbesluit¹⁴ inzake de gelijkwaardigheid van het wettelijke en toezichtskader dat in de Speciale Administratieve Regio Hongkong op erkende beursbedrijven van toepassing ; en

---

⁸ Zie <https://www.icci.be/fr/avis/avis-detail-page/dispense-d-identification-des-ubo-pour-les-soci-t-s-cot-es>.

⁹ Wetsontwerp tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, Memorie van Toelichting, *Parl. St. Kamer*, 2017, nr. 54-2566/001, blz. 111.

¹⁰ Richtlijn 2004/39/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 april 2004 betreffende markten voor financiële instrumenten, tot wijziging van de Richtlijnen 85/611/EEG en 93/6/EEG van de Raad en van Richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad en houdende intrekking van Richtlijn 93/22/EEG van de Raad, *PB*, L 145 van 30 april 2004.

¹¹ Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 betreffende markten voor financiële instrumenten en tot wijziging van de Richtlijnen 2002/92/EG en 2011/61/EG, *PB*, L 173, van 12 juni 2014.

¹² Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/2320 van de Commissie van 13 december 2017 betreffende de gelijkwaardigheid van het wettelijk en toezichtskader van de Verenigde Staten van Amerika voor nationale effectenbeurzen en alternatieve handelssystemen overeenkomstig Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, *PB*, L 331, 14 december 2017, zie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D2320&from=EN>.

¹³ Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/2318 van de Commissie van 13 december 2017 betreffende de gelijkwaardigheid van het wettelijke en toezichtskader in Australië dat op financiële markten van toepassing is overeenkomstig Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, *PB*, L 331, 14 december 2017, zie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D2318&from=EN>.

¹⁴ Uitvoeringsbesluit (EU) 2017/2319 van de Commissie van 13 december 2017 inzake de gelijkwaardigheid van het wettelijke en toezichtskader dat in de Speciale Administratieve Regio Hongkong op erkende beursbedrijven van toepassing is in overeenstemming met Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, *PB* L 331 van 14 december 2017, zie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017D2319&from=EN>.

- Het uitvoeringsbesluit¹⁵ betreffende de gelijkwaardigheid van het wettelijk en toezichtkader dat van toepassing is op effectenbeurzen in Zwitserland.

Deze besluiten bevatten als bijlage een lijst van nationale effectenbeurzen die worden beschouwd als gelijkwaardig aan gereguleerde markten in de zin van Richtlijn 2014/65/EU.

Voor meer informatie over deze vrijstelling wordt verwezen naar de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#) onder meer punt 8.6 (Vrijstelling van identificatie en verificatie van de identiteit van een uiteindelijke begunstigde).

viii) Wat is de periodiciteit van de controle die moet worden uitgevoerd in het kader van de instandhouding van de zakelijke relatie op grond van een mandaat (elk jaar, elk mandaat, enz.)¹⁶?

Overeenkomstig artikel 35, §1, 2° van de AWW, moeten de onderworpen entiteiten de bijgehouden gegevens actueel houden, met name wanneer elementen die relevant zijn voor de individuele risicobeoordeling worden gewijzigd. De periodiciteit zal afhangen van de omvang van het witwasrisico dat aan de cliënt wordt toegeschreven.

In de ICCI Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen¹⁷, die beschikbaar is op de ICCI-website, wordt aanbevolen ten minste op de volgende tijdstippen een update uit te voeren:

- telkens wanneer een gebeurtenis dit rechtvaardigt (bijvoorbeeld: wijziging in het aandeelhouderschap, verandering van maatschappelijke zetel, ...);
- wanneer de aard van de zakelijke relatie verandert (bijvoorbeeld wanneer de cliënt een nieuwe dienst vraagt) en dit een impact heeft op de risicobeoordeling. In dit geval moet men zich ervan verzekeren dat er niets gewijzigd is met betrekking tot de lasthebber (de persoon die de opdrachtbrief tekent); indien dit het geval is, moet de informatie met betrekking tot de lasthebber en de bijhorende informatie bijgewerkt worden.
- op regelmatige basis, namelijk :
  - in geval van **een laag of standaardrisico worden** de identificatie- en identiteitsdocumenten om de drie jaar bijgewerkt en indien van toepassing, geactualiseerd en dit **ten laatste op 31 december van het derde jaar na de aanvaarding van de cliënt** (voorbeeld : herbenoeming van het mandaat);
  - **in geval van een hoog** risico moeten de identificatie- en identiteitsdocumenten **ten laatste op 31 december van het jaar na de aanvaarding van de cliënt** bijgewerkt worden.

Indien de bedrijfsrevisor bewust is van het ontstaan van een nieuw risico, of van de verhoging van een bestaand risico, zal dit eveneens zo spoedig mogelijk in de risicobeoordeling tot uiting komen.

Er dient echter op gewezen te worden dat de informatieplichtigen (d.w.z. vennootschappen, stichtingen, (i)vzw's, trusts en fiducieën als bedoeld in artikel 74, lid 1, AWW) verplicht zijn om, naast

¹⁵ Uitvoeringsbesluit (EU) 2018/2047 van de Commissie van 20 december 2018 betreffende de gelijkwaardigheid van het wettelijk en toezichtkader dat van toepassing is op effectenbeurzen in Zwitserland overeenkomstig Richtlijn 2014/65/EU van het Europees Parlement en de Raad, *PB*, L 331 van 21 december 2017, zie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018D2047&from=EN>.

¹⁶ Zie <https://www.icci.be/fr/avis/avis-detail-page/questions-relatives-l-application-de-la-loi-anti-blanchiment>

¹⁷ Zie <https://www.icci.be/nl/publicaties-en-tools/modeldocumenten/modeldocumenten-detail-page/handleiding-interne-procedures-inzake-antiwitwassen>.

de informatie over de juridische eigendomsstructuur, informatie over uiteindelijke begunstigen moeten verstrekken aan de onderworpen entiteiten als bedoeld in artikel 5, lid 1 AWW (met inbegrip van de bedrijfsrevisoren) wanneer deze entiteiten maatregelen inzake cliëntenonderzoek toepassen, overeenkomstig boek II, titel 3, van de AWW (art. 1:35, *in fine* WV).

Voor meer informatie over de bijwerking van gegevens in het kader van de AWW, zie de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#), onder meer de punten 6.6 " Bevestiging en actualisatie van de algemene risicobeoordeling ", 7.3 (Wanneer een risicobeoordeling uitvoeren?), 8.2.5 (Wanneer moet men overgaan tot identificatie?), 8.3.5. (Wanneer moet men overgaan tot de identiteitsverificatie?), 8.4.2 (Wanneer moet men overgaan tot de beoordeling van de kenmerken van de cliënt en van de zakelijke relatie?) en 8.10 (update van de gegevens).

- ix) Wanneer de bedrijfsrevisor een beroep doet op een derde zaakaanbrenger om waakzaamheidsmaatregelen uit te voeren, is het dan noodzakelijk om een contract op te stellen?

In artikel 43 van de AWW wordt het begrip " derde zaakaanbrenger" gedefinieerd.

Overeenkomstig artikel 44 van de AWW en paragraaf 4.10 van de AML-norm moeten bedrijfsrevisoren die overeenkomstig artikel 43 van de AWW een beroep doen op een derde zaakaanbrenger, onmiddellijk van deze derde zaakaanbrenger informatie verkrijgen die nodig is voor de uitvoering van de waakzaamheidsverplichtingen, betreffende :

- de identificatie van de cliënt;
- in voorkomend geval, de identificatie van hun lasthebbers en uiteindelijke begunstigen;
- de kenmerken van de cliënt ;
- het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie.

De bedrijfsrevisoren moeten passende maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de derde zaakaanbrenger in staat is onverwijld en op eerste verzoek een afschrift te bezorgen van de bewijsstukken of betrouwbare informatiebronnen aan de hand waarvan hij de identiteit van de cliënt en, in voorkomend geval, van zijn lasthebbers en uiteindelijke begunstigen heeft geverifieerd.

De bedrijfsrevisoren moeten zich er ook van vergewissen dat de derde zaakaanbrenger een onderworpen entiteit van een EU-lidstaat is, zoals gedefinieerd in artikel 2 van Richtlijn 2015/849 of artikel 5 van de AWW.

Wanneer de derde zaakaanbrenger een onderworpen entiteit uit een derde land is, moeten bedrijfsrevisoren zich er ook van vergewissen dat de derde zaakaanbrenger gereguleerd is en onder toezicht staat¹⁸.

---

¹⁸ Artikel 43, lid 1, punt 3, onder a), AWW bepaalt dat de derde zaakaanbrenger onderworpen moet zijn aan " wettelijke of reglementaire verplichtingen op het stuk van waakzaamheid ten aanzien van de cliënten en de bewaring van documenten die verenigbaar zijn met de verplichtingen waarin Richtlijn 2015/849 voorziet " en " aan een toezicht op de naleving van deze wettelijke of reglementaire verplichtingen dat voldoet aan de vereisten bepaald in hoofdstuk VI, afdeling 2, van Richtlijn 2015/849 ".

Overeenkomstig artikel 43, §2 van de AWW en paragraaf 4.11 van de AML-norm mag de derde zaakaanbrenger in geen geval gevestigd zijn in een derde land met een hoog risico¹⁹, behalve als het gaat om een bijkantoor of een meerderheidsdochter van de bedrijfsrevisor of andere entiteiten van hun groep die ze hebben opgericht in derde landen met een hoog risico, indien aan de volgende voorwaarden voldaan is :

1° de bedrijfsrevisor baseert zich op informatie die uitsluitend verstrekt is door een derde zaakaanbrenger die deel uitmaakt van dezelfde groep;

2° die groep past gedragslijnen en procedures ter voorkoming van WG/FT toe, evenals waakzaamheidsmaatregelen en regels betreffende de bewaring van documenten, overeenkomstig de AWW of Richtlijn 2015/849, of gelijkwaardige regels van het recht van een derde land, en controleert doelmatig of de derde zaakaanbrenger deze gedragslijnen en procedures, maatregelen en regels effectief in acht neemt;

3° op de effectieve uitvoering van de verplichtingen bedoeld in 2° wordt op groepsniveau toezicht uitgeoefend door de toezichtautoriteit die bevoegd is op grond van artikel 85 van de AWW, of de toezichtautoriteit van de lidstaat of het derde land waar de moederonderneming van de groep is gevestigd.

In deze context, wordt aanbevolen dat bedrijfsrevisoren die een beroep doen op derde zaakaanbrengers een schriftelijk document opstellen waarin de volgende punten worden bevestigd:

- de omvang van de werkzaamheden toevertrouwd door de bedrijfsrevisor aan de derde zaakaanbrenger;
- de mogelijkheid voor de bedrijfsrevisor om de op eerste verzoek te verkrijgen informatie;
- het feit dat de derde zaakaanbrenger een onderworpen entiteit is, zoals gedefinieerd in artikel 2 van Richtlijn 2015/849 van een EU-lidstaat of uit een derde land dat onderworpen is aan wettelijke of reglementaire verplichtingen op het stuk van waakzaamheid ten aanzien van de cliënten en de bewaring van documenten die verenigbaar zijn met de verplichtingen waarin Richtlijn 2015/849 voorziet en aan een toezicht op de naleving van deze wettelijke of reglementaire verplichtingen dat voldoet aan de vereisten bepaald in hoofdstuk VI, afdeling 2, van Richtlijn 2015/849.

De eindverantwoordelijkheid voor de waakzaamheidsplicht, ook al is die uitgevoerd door een derde zaakaanbrenger, blijft bij de bedrijfsrevisor. Bijgevolg zal de bedrijfsrevisor, indien nodig, de nodige aanvullende identificatie en verificatie uitvoeren, of zelfs een nieuwe identificatie en verificatie van de identiteit van de aangebrachte cliënt, zijn lasthebbers en/of uiteindelijke begunstigden, overeenkomstig de bepalingen van de AWW en de AML-norm.

---

¹⁹ Overeenkomstig artikel 4, 9° AWW gaat het om een derde land waarvan de regelgeving ter bestrijding van WG/FT door de Europese Commissie is aangemerkt, overeenkomstig artikel 9 van Richtlijn 2015/849, als een regelgeving die strategische tekortkomingen vertoont die een aanzienlijke bedreiging vormen voor het financiële stelsel van de Europese Unie, of dat door de Financiële Actiegroep, het Ministerieel Comité voor de coördinatie van de strijd tegen het witwassen van geld van illegale afkomst, de Nationale Veiligheidsraad of de onderworpen entiteiten is aangemerkt als een land met een hoog geografisch risico. Deze lijsten zijn beschikbaar op de website van de FOD Financiën: <https://financien.belgium.be/nl/landen-met-een-hoog-risico> .

Voor meer informatie over het gebruik van een derde zaakaanbrenger, zie de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#) , onder meer punt 8.7. (beroep op een derde zaakaanbrenger).

d) Analyse van atypische verrichtingen en melding van vermoedens

- i) Indien er een vermoeden van fraude bestaat, moet de bedrijfsrevisor dit dan overeenkomstig de AWW aan de CFI melden? Vormt het feit dat het slechts om een vermoeden gaat een schending van het beroepsgeheim?

Artikel 47 van de AWW bepaalt dat de bedrijfsrevisor verslag uitbrengt aan het CFI wanneer hij weet, vermoedt of redelijke gronden heeft om te vermoeden :

1. dat geldmiddelen, ongeacht het bedrag, verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme;
2. dat verrichtingen of pogingen tot verrichtingen verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme. Deze verplichting tot melding is eveneens van toepassing wanneer de cliënt beslist de voorgenomen verrichting niet uit te voeren;
3. buiten de gevallen bedoeld in 1° en 2°, dat een feit waarvan ze kennis hebben, verband houdt met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme.

Artikel 2 van de AWW definieert "witwassen van geld" als volgt

" 1° de omzetting of overdracht van geld of andere goederen, wetende dat deze zijn verworven uit een criminele activiteit of uit deelneming aan een dergelijke activiteit, met het oogmerk de illegale herkomst ervan te verhelen of te verhullen of een persoon die bij een dergelijke activiteit is betrokken, te helpen aan de juridische gevolgen van zijn daden te ontkomen;

2° het verhelen of verhullen van de werkelijke aard, oorsprong, vindplaats, vervreemding, verplaatsing, rechten op of de eigendom van geld of goederen, wetende dat deze verworven zijn uit een criminele activiteit of uit deelneming aan een dergelijke activiteit;

3° de verwerving, het bezit of het gebruik van geld of goederen, wetende, op het tijdstip van ontvangst, dat deze voorwerpen zijn verworven uit een criminele activiteit of uit deelneming aan een dergelijke activiteit;

4° deelneming aan, medeplichtigheid aan, poging tot, hulp aan, aanzetten tot, vergemakkelijken van, of het geven van raad met het oog op het begaan van één van de in de bepalingen onder 1°, 2° en 3° bedoelde daden."

Het begrip "criminele activiteit" wordt in artikel 4, 23°, van de AWW gedefinieerd als

" iedere vorm van betrokkenheid bij het plegen van een misdrijf dat in verband staat met :

- a) terrorisme of de financiering van terrorisme;*
- b) georganiseerde misdaad;*
- c) illegale handel in verdovende middelen en psychotrope stoffen;*

d) illegale handel in wapens, goederen en koopwaren met inbegrip van antipersoonsmijnen en/of submunitie;

e) mensensmokkel;

f) mensenhandel;

g) exploitatie van de prostitutie;

h) illegaal gebruik bij dieren van stoffen met hormonale werking of illegale handel in dergelijke stoffen;

i) illegale handel in menselijke organen of weefsels;

j) fraude ten nadele van de financiële belangen van de Europese Unie;

k) ernstige fiscale fraude, al dan niet georganiseerd;

l) sociale fraude;

m) verduistering door personen die een openbare functie uitoefenen en corruptie;

n) ernstige milieucriminaliteit;

o) namaak van muntstukken of bankbiljetten;

p) namaak van goederen;

q) zeeroverrij;

r) een beursmisdrijf;

s) het onwettig openbaar aantrekken van spaargeld;

t) het verlenen van bankdiensten, financiële diensten, verzekeringsdiensten of geldovermakingsdiensten, of valutahandel, of enige andere gereguleerde activiteit, zonder over de voor die activiteiten vereiste vergunning te beschikken of aan de toegangsvoorwaarden te voldoen;

u) oplichting;

v) misbruik van vertrouwen;

w) misbruik van vennootschapsgoederen;

x) een gijzeling;

y) een diefstal;

z) afpersing;

aa) de staat van faillissement;

bb) informaticacriminaliteit;

Daarom moet de commissaris het CFI op de hoogte brengen als hij het bestaan vermoedt van criminele activiteiten zoals hierboven bedoeld en van mening is dat deze activiteiten verband kunnen houden met het witwassen van geld, zoals gedefinieerd in artikel 2 van de AWW.

De melding van vermoedens aan de CFI, waarin artikel 74 van de AWW voorziet, vormt een uitzondering op het beroepsgeheim. Artikel 458 van het Strafwetboek bepaalt: " *Geneesheren, heelkundigen, officieren van gezondheid, apothekers, vroedvrouwen en alle andere personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, en deze bekendmaken buiten het geval dat zij geroepen worden om in rechte (of voor een parlementaire onderzoekscommissie) getuigenis af te leggen en buiten het geval dat de wet, het decreet of de ordonnantie hen verplicht of toelaat die geheimen bekend te maken, worden gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en een geldboete van honderd euro tot duizend euro of met een van die straffen alleen.*"

Er dient ook op gewezen te worden dat artikel 55 van de AWW de bedrijfsrevisor verbiedt om aan de betrokken cliënt of aan derden mee te delen dat informatie of inlichtingen aan de CFI zijn, zullen worden of werden verstrekt aan de CFI of dat een analyse naar het witwassen van geld of de financiering van terrorisme aan de gang is of zou kunnen worden geopend.

Ten slotte, zelfs als de bedrijfsrevisor van mening is dat de vermoede criminele activiteit geen verband houdt met de AWW, moet de bedrijfsrevisor nog steeds de werkzaamheden uitvoeren die vereist zijn volgens ISA 240, Verantwoordelijkheden van de auditor met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten²⁰.

Voor meer informatie over de melding aan de CFI wordt verwezen naar de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#), onder meer hoofdstuk 12 (Meldingsplicht aan de CFI).

3) Beperking van het gebruik van contanten

- a) Wat is de reikwijdte van artikel 67 van de AWW, en meer bepaald van het begrip "verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan" met betrekking tot de limiet van 3 000 euro²¹?

Artikel 67, § 2, van de AWW bepaalt:

" Onafhankelijk van het totale bedrag kan er geen enkele betaling of schenking in contanten worden verricht of ontvangen voor meer dan 3 000 euro of de tegenwaarde ervan in een andere munteenheid, in het kader van een verrichting of een geheel van verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan."

²⁰ Zie [ISA-240-NL-2016-2017-CLEAN.pdf \(ibr-ire.be\)](#).

²¹ Zie <https://www.icci.be/fr/avis/avis-detail-page/limitation-des-paiements-en-esp-ces-et-notion-d-op-rations-li-es>.

In de parlementaire werkzaamheden²² wordt gespecificeerd dat er waarschijnlijk sprake is van samenhangende verrichtingen indien ze cumulatief aan de volgende criteria beantwoorden:

- tussen dezelfde partijen (bv. betalingen tussen firma A en firma B);
- met hetzelfde doel of doelen waartussen een verband bestaat (bv. diverse werkzaamheden uitgevoerd door dezelfde onderneming voor dezelfde werf, diverse opeenvolgende giften aan een vereniging zonder winstoogmerk door dezelfde persoon of door zijn familieleden);
- in de tijd dicht bij elkaar (feitenkwestie).

Anderzijds zijn verrichtingen die zonder reden worden opgesplitst zeker samenhangende verrichtingen²³.

Merk op dat de wet voorziet in twee weerlegbare vermoedens dat :

- wanneer het niet mogelijk is om aan de hand van de boekhoudkundige documenten te bepalen of deze betalingen of giften op een andere manier werden verricht of ontvangen, wordt aangenomen dat zij in contanten zijn verricht of ontvangen;
- Tenzij het tegendeel wordt bewezen, wordt de betaling of de gift wordt verondersteld te hebben plaatsgevonden in België wanneer één der partijen Belg is of in België verblijft of er zijn activiteit uitoefent.

Ten slotte worden onweerlegbaar verondersteld te zijn verricht of ontvangen in het kader van een geheel van verrichtingen waartussen een verband bestaat, en zijn dus beperkt tot een totaal van 3000 euro in contanten, het geheel van de bedragen vermeld in een officiële of een officieuze boekhouding, die geen betrekking hebben op één of meerdere welbepaalde schulden. Dit werd bij de wet van 20 juli 2020 houdende diverse bepalingen tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten toegevoegd.

Het is de verantwoordelijkheid van de cliënt om na te gaan of meerdere verrichtingen al dan niet met elkaar verband houden; in geval van twijfel belet niets de cliënt (of de bedrijfsrevisor) om contact op te nemen met de FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie. De FOD Economie heeft inderdaad een Contact Center opgericht ²⁴dat alle praktische en technische vragen in verband met de beperking van contante betalingen beantwoordt.

Tot slot wordt de procedure die de bedrijfsrevisor moet volgen in geval van een mogelijke inbreuk op de beperking op contante betalingen door zijn cliënt, beschreven in het gemeenschappelijk bericht IBR-IAB-BIBF: Strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme - beperking van het gebruik van contanten van 13 december 2018²⁵.

---

²² Wetsontwerp tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, Memorie van Toelichting, *Parl. St. Kamer*, nr. 54-2566/001, blz. 203 *cf.* [54k2566001.pdf](https://www.dekamer.be/flux/fldoc/54/2566/54k2566001.pdf) ([dekamer.be](https://www.dekamer.be))

²³ Wetsontwerp tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, Memorie van Toelichting, *Parl. St. Kamer*, nr. 54-2566/001, blz. 203 *cf.* <https://www.dekamer.be/doc/flwb/pdf/54/2566/54k2566001.pdf#search=%222566%20%2055k,54k%20%3Cin%3E%20keywords%22> .

²⁴ Tel: 0800-120-33; e-mail: info.eco@economie.fgov.be.

²⁵ Zie [Gemeenschappelijk bericht IBR-IAB-BIBF: Strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme - beperking van het gebruik van contanten \(ibr-ire.be\)](https://www.ibr-ire.be) .

Voor meer informatie over kasgeldbeperkingen, zie de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#), hoofdstuk 18 (beperking van het gebruik van contanten).

- b) Wat te doen als een vzw of stichting een anonieme schenking in contanten van meer dan 3000 euro ontvangt?

Artikel 67 van de AWW heeft ook betrekking op uitgevoerde en ontvangen schenkingen, zoals schenkingen aan verenigingen zonder winstoogmerk²⁶.

Dit betekent dat een VZW die een schenking van meer dan 3.000 euro in contanten ontvangt, een boete riskeert. Aan de partijen kan een geldboete worden opgelegd van maximaal 10% van de betaling of de schenking, met een absoluut maximum van 1.800.000 euro.²⁷

Het is dus aangewezen contact op te nemen met de Federale Overheidsdienst Economie, K.M.O., Middenstand en Energie, voor het gedeelte van de anonieme gift dat hoger is dan 3.000 euro. De FOD Economie heeft een Contact Center opgericht²⁸ dat alle praktische en technische vragen in verband met de beperking van contante betalingen beantwoordt.

Voor meer informatie over kasgeldbeperkingen, zie de [Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen](#), hoofdstuk 18 (beperking van het gebruik van contanten).

4) Autoriteiten

5) Sancties

6) UBO-register

- a) Moeten wij als commissaris (bedrijfsrevisor) nagaan of de vennootschap / vzw alle *ad hoc* bijlagen (vereist door de wet van 20 juli 2020 betreffende AML) heeft toegevoegd aan de vermeldingen in het UBO-register?

Artikel 8, §1, 2°, van het KB/UBO bepaalt dat "[d]e onderworpen entiteiten geen toegang hebben tot de documenten bedoeld in de artikelen 3, §1, 16°, §2, 13° en 4, §1, 12°".

²⁶ Wetsontwerp tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten, Memorie van Toelichting, *Parl. St. Kamer*, nr. 54-2566/001, blz. 196 *cf.* <https://www.dekamer.be/doc/flwb/pdf/54/2566/54k2566001.pdf#search=%222566%20%2055k,54k%20%3Cin%3E%20keywords%22>.

²⁷ Artikel 137 van de AWW voorziet in een boete tussen 250 en 225 000 euro zonder de extra opcentiemen. In 2021 bedroeg de coëfficiënt voor de berekening van de extra opcentiemen 8. Het bedrag van de boete met extra opcentiemen is dus maximaal 1 800 000 euro.

²⁸ Tel: 0800-120-33; e-mail: info.eco@economie.fgov.be.

Bedrijfsrevisoren (al dan niet commissaris) die geen toegang hebben tot documenten waaruit blijkt dat de informatie over een uiteindelijke begunstigde adequaat, nauwkeurig en tijdig is, zullen niet in staat zijn na te gaan of alle vereiste bijlagen door de gecontroleerde entiteit zijn toegevoegd.

Voor meer informatie met betrekking tot bewijsstukken, zie [FAQ : UBO-Register](#), gepubliceerd op de website van de FOD Financiën, onder andere punt 2.7 (Bewijsstukken).

- b) Indien een vennootschap een cascade-eigendom is van een publiekrechtelijke rechtspersoon, moet deze dan worden herleid tot de uiteindelijke aandeelhouder, die altijd een natuurlijke persoon is²⁹?

Artikel 4, 27° van de AWW definieert uiteindelijke begunstigden als "*de natuurlijke perso(o)n(en) die de uiteindelijke eigenaar is (zijn) van of zeggenschap heeft (hebben) over de cliënt, de lasthebber van de cliënt of de begunstigde van levensverzekeringsovereenkomsten en/of de natuurlijke perso(o)n(en) voor wiens/wier rekening een verrichting wordt uitgevoerd of een zakelijke relatie wordt aangegaan.*".

Indien een vennootschap een cascade-eigendom is van een publiekrechtelijke rechtspersoon, moet zij derhalve worden getraceerd tot de uiteindelijke begunstigde, die altijd een natuurlijke persoon zal zijn. Alle tussenpersonen moeten echter ook worden aangemeld bij het UBO-register, overeenkomstig artikel 3, 14° van het KB/UBO.

Deze regel wordt gerechtvaardigd door het feit dat het doel van de antiwitwasregelgeving de opsporing van diverse criminele activiteiten is. Dit begrip wordt gedefinieerd in artikel 4, 23° van de AWW, en omvat onder meer verduistering door personen die een openbare functie uitoefenen en corruptie.

Voor meer informatie met betrekking tot uiteindelijke begunstigden – publiekrechtelijke rechtspersonen, zie [FAQ : UBO-Register](#), gepubliceerd op de website van de FOD Financiën, onder andere punt 2.5.7 (in geval van controle door een publiekrechtelijk rechtspersoon).

- c) Wie moet de informatie verstrekken om aan de vereisten van artikel 1:35 WVV te voldoen?

Artikel 1:35 van het WVV bepaalt dat het de verantwoordelijkheid van de uiteindelijk begunstigde is om aan de vennootschap of rechtspersoon waarvan hij de begunstigde is alle informatie over te maken die deze vennootschap en rechtspersoon nodig heeft om aan de vereisten bedoeld in dit lid te voldoen.

---

²⁹ Zie <https://www.icci.be/nl/adviezen/advies-detail-page/ubo-register-entiteiten-die-rechtstreeks-of-onrechtstreeks-onder-de-zeggenschap-van-een-gewest-vallen> .

Het bestuursorgaan is vervolgens verplicht deze informatie over te maken aan het register van uiteindelijke begunstigen (art. 1:35, lid 2 WVV), maar ook aan de onderworpen entiteiten en dus aan de bedrijfsrevisoren (art. 1:35 *in fine* WVV).

Voor meer informatie met betrekking tot informatieplichtigen, zie [FAQ : UBO-Register](#), gepubliceerd op de website van de FOD Financiën, onder andere punt 2.1.4 (Toepassingsgebied van het koninklijk besluit).

- d) Moet de overtreding van het UBO-register waarbij geen informatie wordt verschaft over de economische begunstigen van de vennootschap, aan de Administratie van de Thesaurie worden gemeld in het kader van een commissarismaandaat, naast een vermelding in het tweede deel van het verslag³⁰?

In de eerste plaats wordt eraan herinnerd dat volgens artikel 1:35 van het WVV: " Vennootschappen en rechtspersonen moeten toereikende, accurate en actuele informatie inwinnen en bijhouden over hun uiteindelijke begunstigen. (...) De uiteindelijke begunstigde verstrekt aan de vennootschap of rechtspersoon waarvan hij de begunstigde is alle informatie die deze vennootschap en rechtspersoon nodig heeft om aan de vereisten bedoeld in dit lid te voldoen.

Indien artikel 1:35 wordt geacht te zijn geschonden, kan artikel 3:75, § 1, 9°, van het WVV van toepassing zijn. Volgens deze bepaling moeten de commissarissen in hun verslag vermelden: " *dat zij geen kennis hebben gekregen van verrichtingen gedaan of beslissingen genomen met overtreding van de statuten of van de bepalingen van dit wetboek. Kregen zij wel kennis van dergelijke overtredingen, dienen zij daarvan melding te maken. Deze laatste vermelding kan echter worden weggelaten wanneer de openbaarmaking van de overtreding aan de vennootschap onverantwoorde schade kan berokkenen, onder meer omdat het bestuursorgaan gepaste maatregelen heeft genomen om de aldus ontstane onwettige toestand te verhelpen;*".

De bedrijfsrevisor is derhalve verplicht in het tweede deel van zijn verslag melding te maken van een overtreding van artikel 1:35 van de WVV, tenzij hij van oordeel is dat de openbaarmaking van een dergelijke overtreding de vennootschap ongerechtvaardigde schade kan toebrengen, met name omdat het bestuursorgaan passende maatregelen heeft genomen om de aldus ontstane onrechtmatige situatie te verhelpen.

Volgens artikel 3:71 van het WVV zijn commissarissen immers aansprakelijk voor "alle schade die het die het gevolg is van overtreding van de bepalingen van dit wetboek of van de statuten ". Zij kunnen echter van hun aansprakelijkheid worden ontheven " *Ten aanzien van de overtredingen waaraan zij geen deel hebben gehad, (...) wanneer zij aantonen dat zij hun taak naar behoren hebben vervuld en zij die overtredingen hebben aangeklaagd bij het bestuursorgaan en, in voorkomend geval, indien daar geen passend gevolg werd gegeven, op de eerste daaropvolgende algemene vergadering of leden nadat zij er kennis van hebben gekregen.*

Ten slotte heeft de wet van 2 juni 2021 houdende diverse financiële bepalingen inzake fraudebestrijding, de verplichting terug ingevoerd om aan de Administratie van de Thesaurie melding

---

³⁰ Zie <https://www.icci.be/nl/adviezen/advies-detail-page/ubo-register-nalaten-om-de-economische-begunstigen-te-vermelden-registre-ubo-omission-de-mentionner-les-b-n-ficiaires-conomiques> .

te maken van ieder verschil dat zij vaststellen tussen de informatie over uiteindelijke begunstigen in het UBO-register en de informatie over uiteindelijke begunstigen waarover zij beschikken. (nieuw artikel 74/1 AWW).

Deze verplichting rust op alle bedrijfsrevisoren.

- e) Moet in het commissarisverslag een vermelding worden opgenomen indien de uiteindelijke begunstigen in het UBO-register werden ingeschreven maar in de verkeerde categorie werden opgenomen³¹?

Artikel 1:35, lid 1 van het WVV bepaalt: "*Vennootschappen en rechtspersonen moeten toereikende, accurate en actuele informatie inwinnen en bijhouden over hun uiteindelijke begunstigen. (...) ».*

In de bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA's), wordt onder het WVV ook verwezen naar *de wet- en regelgeving die verwijst naar de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en Verenigingen;*" (alinea 10, onder i)).

Ten slotte bepaalt artikel 3, §1, 11° van het koninklijk besluit/UBO:

" Met toepassing van artikelen 75 van de wet van 18 september 2017 en 1:35 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, delen alle informatieplichtigen, die een vennootschap zijn, aan het register de volgende informatie over elk van hun uiteindelijke begunstigen mee: (...)

11° de categorie(ën) van personen bedoeld in artikel 4, 27°, tweede lid, a), van de wet van 18 september 2017, waartoe hij behoort; (...)".

De inschrijving van een uiteindelijke begunstigde in de verkeerde categorie van het UBO-register is een overtreding van artikel 1:35 van het WVV, aangezien het voormeld artikel 3 uitdrukkelijk verwijst naar artikel 1:35 van het WVV.

Bovendien moet deze situatie worden gemeld aan de Administratie van de Thesaurie, overeenkomstig artikel 74/1 van de AWW. Deze laatste verplichting geldt voor alle bedrijfsrevisoren, ongeacht of zij al dan niet met de wettelijke controle belast zijn.

- f) Moeten de trusteees van een stichting met raadgevende stem in de UBO-verklaring worden ³²opgenomen?

Overeenkomstig artikel 4, 27° van de AWW, omvat het begrip "uiteindelijke begunstigde" :

"(...) de natuurlijke perso(o)n(en) die de uiteindelijke eigenaar is (zijn) van of zeggenschap heeft (hebben) over de cliënt, de lasthebber van de cliënt of de begunstigde van

---

³¹ Zie <https://www.icci.be/nl/adviezen/advies-detail-page/ubo-categorie-vermelding-in-het-commissarisverslag-ubo-cat-gorie-mention-dans-le-rapport-du-commissaire> .

³² Zie <https://www.icci.be/nl/adviezen/advies-detail-page/ubo-register-bestuurders-met-beslissende-stem-en-bestuurders-met-raadgevende-stem> .

levensverzekeringsovereenkomsten en/of de natuurlijke perso(o)n(en) voor wiens/wier rekening een verrichting wordt uitgevoerd of een zakelijke relatie wordt aangegaan.

Worden beschouwd als personen die de uiteindelijke eigenaar zijn van of zeggenschap hebben over de cliënt, de lasthebber van de cliënt of de begunstigde van levensverzekeringsovereenkomsten: (...)

c) in het geval van (internationale) verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen :

i. de personen, respectievelijk bedoeld in artikel 9:5, eerste lid, tot en met 10:9, en artikel 11:7 van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, die lid zijn van de raad van bestuur;

ii. de personen die gemachtigd zijn de vereniging te vertegenwoordigen overeenkomstig artikel 9 :7, § 2, van hetzelfde Wetboek;

iii. de personen belast met het dagelijks bestuur van de (internationale) vereniging of stichting, bedoeld respectievelijk in artikel 9 :10, artikel 11 :14, en artikel 10 :10, van hetzelfde Wetboek;

iv. de stichters van een stichting, bedoeld in artikel 1:3 van hetzelfde Wetboek;

v. de natuurlijke personen of, wanneer deze personen nog niet werden aangeduid, de categorie van natuurlijke personen in wier hoofdzakelijk belang de (internationale) vereniging zonder winstoogmerk of stichting werd opgericht of werkzaam is;

vi. elke andere natuurlijke persoon die via andere middelen uiteindelijke zeggenschap over de (internationale) vereniging of stichting uitoefent elke andere natuurlijke persoon;".

Aangezien artikel 11:7 van het WVV geen onderscheid maakt tussen stemgerechtigde en niet-stemgerechtigde bestuurders, moeten beide categorieën bestuurders in het UBO-register worden opgenomen.

Voor meer informatie met betrekking tot uiteindelijke begunstigten van stichtingen, zie [FAQ : UBO-Register](#), gepubliceerd op de website van de FOD Financiën, onder andere punt 2.1.2 (in het geval van vzw's, internationale vzw's en stichtingen) en 2.6 (in het kader van een (i)vzw of stichting).

g) Moet een feitelijke vereniging voldoen aan de verplichtingen van het UBO-register³³?

Volgens artikel 2, 3° van het KB/UBO zijn de informatieplichtigen, de entiteiten bedoeld in artikel 74, §1 van de AWW.

De informatieplichtigen zijn derhalve: vennootschappen, trusts, stichtingen, vzw's, ivzw's en met trusts vergelijkbare rechtspersonen. *De facto*-verenigingen vallen niet onder de richtlijn. Dit wordt voorts bevestigd door artikel 1:33 van de WVV, dat de verplichting om informatie over UBO's te verzamelen in het wetboek omzet. In dit artikel staat:

³³ Zie <https://www.icci.be/fr/avis/avis-detail-page/association-de-fait-et-le-registre-ubo> .

"Deze titel is van toepassing op alle vennootschappen en rechtspersonen geregeld in dit wetboek, met uitzondering van de Europese politieke partijen en de Europese politieke stichtingen.

Een feitelijke vereniging is een vereniging zonder rechtspersoonlijkheid. *De facto*-verenigingen zijn derhalve geen "informatieplichtigen" in de zin van artikel 74, lid 1, van de AWW en hoeven geen informatie over hun uiteindelijke begunstigden mee te delen aan het UBO-register.

Voor meer informatie met betrekking tot het toepassingsgebied van KB/UBO, zie [FAQ : UBO-Register](#), gepubliceerd op de website van de FOD Financiën, onder andere punt 2.1.4 (Toepassingsgebied van het koninklijk besluit).

h) Indien een bedrijfsrevisor verantwoordelijk is voor de controle van een vzw, moet hij of zij dan nagaan of de lijst van uiteindelijke begunstigden bestaat, of deze nauwkeurig is en of de lijst is overgemaakt aan alle instanties die deze moeten ontvangen³⁴?

In het kader van een zakelijke relatie of een occasionele verrichting is de bedrijfsrevisor steeds verplicht de uiteindelijke begunstigde(n) van zijn cliënt te identificeren en passende maatregelen te nemen, aangepast aan het risico van witwassen of financiering van terrorisme, om de identiteit van de geïdentificeerde uiteindelijke begunstigden te verifiëren.

Bovendien maakt artikel 5, 23° AWW geen onderscheid tussen bedrijfsrevisoren met en zonder het statuut van commissaris. Bijgevolg verschilt de verplichting om de uiteindelijke begunstigden te identificeren niet naargelang de bedrijfsrevisor al dan niet met de wettelijke controle belast is.

Het is echter niet de verantwoordelijkheid van de bedrijfsrevisor om na te gaan of de entiteit die hij controleert andere onderworpen entiteiten (bv. de bank) al dan niet een nauwkeurige lijst van uiteindelijke begunstigden heeft verstrekt overeenkomstig de AWW. De verplichting tot identificatie en verificatie berust bij de betrokken onderworpen entiteit.

Ten slotte zijn vennootschappen en rechtspersonen (met inbegrip van vzw's) krachtens de artikelen 1:33 tot en met 1:36 van het WVV verplicht om toereikende, accurate en actuele informatie over hun uiteindelijke begunstigden in te winnen en bij te houden. Bovendien moet deze informatie worden doorgegeven aan het UBO-register en aan de in artikel 5, §1, van de AWW bedoelde onderworpen entiteiten (met inbegrip van bedrijfsrevisoren), wanneer zij waakzaamheidsmaatregelen t.a.v. cliënten nemen.

7) Varia

---

³⁴ Zie <https://www.icci.be/fr/avis/avis-detail-page/asbl-et-lutte-contre-le-blanchiment-de-capitaux-et-le-financement-du-terrorisme>.

- a) Moeten bedrijfsrevisoren zich verplicht abonneren op een databank om de identiteit van de cliënt, de lasthebber en de uiteindelijke begunstigde te controleren?

In het kader van zijn AWW-verplichtingen is de bedrijfsrevisor wettelijk niet verplicht om de identiteit van de cliënt, de lasthebber of de uiteindelijke begunstigde te controleren aan de hand van een databank.

Hoewel het gebruik van een databank niet verplicht is, kan het in dit verband nuttig zijn.

De bedrijfsrevisor moet immers een adequate kennis verwerven van zijn cliënt (met inbegrip van de lasthebber en de uiteindelijke begunstigde), zijn kenmerken, zijn risicoprofiel, en het doel en de aard van de zakelijke relatie op basis van bewijsmateriaal.

Met het oog op kostenvermindering en om deze identificatie- en verificatieverplichtingen te vergemakkelijken, heeft het IBR met [twee databaseproviders](#) gunstige voorwaarden bedongen voor de identificatie van politiek prominente personen.